

Συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2012, για την ικανότητα επαγγελματικής ένταξης των αποφοίτων μετά την εκπαίδευση και την κατάρτιση

(2012/C 169/04)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ:

- Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 12ης Μαΐου 2009 σχετικά με ένα στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης («ΕΚ 2020») ⁽¹⁾ βάσει των οποίων, δεδομένης της σημασίας που έχει η ικανότητα επαγγελματικής ένταξης μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι σημερινές και οι μελλοντικές προκλήσεις της αγοράς εργασίας, κλήθηκε η Επιτροπή να υποβάλει πρόταση για ενδεχόμενο ευρωπαϊκό κριτήριο αξιολόγησης σε αυτόν τον τομέα.
- Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, της 18ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τις προτεραιότητες για ενισχυμένη ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά την περίοδο 2011-2020 ⁽²⁾, με τα οποία τονίστηκε ότι οι χώρες θα πρέπει να προωθήσουν τις συμπράξεις μεταξύ φορέων παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης, κοινωνικών εταιριών και άλλων σχετικών φορέων, προκειμένου να εξασφαλισθεί καλύτερη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας καθώς και μεγαλύτερη αντιστοίχιση μεταξύ των αναγκών αυτών και της ανάπτυξης γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων.
- Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 14ης Φεβρουαρίου 2011, σχετικά με τον ρόλο της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» ⁽³⁾, στα οποία τονίστηκε ότι έχει μεγάλη σημασία για την ενίσχυση της ικανότητας επαγγελματικής ένταξης η μετάβαση προς συστήματα προσόντων με βάση τα μαθησιακά αποτελέσματα και η ευρύτερη επικύρωση των ικανοτήτων και προσόντων που αποκτώνται σε ανεπίσημα και άτυπα πλαίσια.
- Την εμβληματική πρωτοβουλία της στρατηγικής Ευρώπη 2020 «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας: ευρωπαϊκή συμβολή για την πλήρη απασχόληση», με την οποία επιδιώκεται να ενισχυθούν οι επιδόσεις των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και να διασφαλιστεί ότι οι νέοι είναι εφοδιασμένοι με τις κατάλληλες δεξιότητες και προσόντα για τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.
- Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2011, σχετικά με την προώθηση της απασχόλησης των νέων για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» ⁽⁴⁾, με τα οποία τονίστηκε ότι το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο καλείται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη βελτίωση των προοπτικών απασχόλησης και του επιπέδου των προσόντων των νέων, καθώς

και στην εφαρμογή πολιτικών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για την ενίσχυση της πρόσβασης των νέων στην αγορά εργασίας και της απασχολησιμότητάς τους.

- Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 28ης Νοεμβρίου 2011 για τον εκσυγχρονισμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ⁽⁵⁾, τα οποία καλούν τα κράτη μέλη να ενισχύουν τους δεσμούς μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, εργοδοτών και φορέων της αγοράς εργασίας, ώστε να λαμβάνονται περισσότερο υπόψη στα προγράμματα σπουδών οι ανάγκες της αγοράς εργασίας, να βελτιωθεί η αντιστοίχιση ικανοτήτων και θέσεων εργασίας και να αναπτυχθούν λυσιτελείς πολιτικές για την αγορά εργασίας με στόχο την προώθηση της απασχόλησης των αποφοίτων.
 - Την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης του 2012 ⁽⁶⁾ με την οποία καλούνται τα κράτη μέλη να στηρίξουν ιδιαιτέρως την απασχόληση των νέων, μεταξύ άλλων προωθώντας συμβάσεις μαθητείας και πρακτικής άσκησης υψηλής ποιότητας και προσαρμόζοντας τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ώστε να λαμβάνουν υπόψη τις συνθήκες της αγοράς εργασίας και τη ζήτηση δεξιοτήτων.
 - Τη δήλωση των μελών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 30ής Ιανουαρίου 2012 ⁽⁷⁾, με την οποία απευθύνεται έκκληση για προσπάθειες τόνωσης της απασχόλησης, ιδίως των νέων, μεταξύ άλλων προάγοντας την πρώτη επαγγελματική εμπειρία των νέων και τη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας, με στόχο να εξασφαλιστεί ότι, εντός ολίγων μηνών από την αποφοίτησή τους, θα μπορεί να προσφέρεται στους νέους μια ποιοτική θέση εργασίας, δυνατότητα συνέχισης της εκπαίδευσης, μαθητεία ή πρακτική άσκηση.
- ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ:
- Είναι σημαντικότερο από ποτέ να δοθεί στους νέους Ευρωπαίους η δυνατότητα να αποκτούν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τα προσόντα που απαιτούνται για να διασφαλιστεί η ομαλή μετάβαση στην αγορά εργασίας της ΕΕ και για την περαιτέρω ανάπτυξη των προοπτικών σταδιοδρομίας τους, δεδομένου ότι ο αριθμός των νέων που αναζητούν εργασία εξακολουθεί να αυξάνεται ραγδαία.
 - Η τρέχουσα οικονομική κρίση τονίζει περισσότερο τη σημασία της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία. Είναι ζωτικής σημασίας να εξασφαλιστεί ότι οι νέοι ολοκληρώνουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση έχοντας την καλύτερη δυνατή στήριξη για να βρουν την πρώτη τους εργασία. Οι νέοι που αντιμετωπίζουν την ανεργία ή μια αργή μετάβαση ενδέχεται να υποστούν μακροπρόθεσμες αρνητικές συνέπειες όσον αφορά τη μελλοντική επιτυχία τους στην αγορά εργασίας, τα εισοδήματα ή τη δημιουργία οικογένειας. Κάτι τέτοιο ενδέχεται εξάλλου να θέσει

⁽¹⁾ ΕΕ C 119 της 28.5.2009, σ. 2.

⁽²⁾ ΕΕ C 324 της 1.12.2010, σ. 5.

⁽³⁾ ΕΕ C 70 της 4.3.2011, σ. 1.

⁽⁴⁾ 11838/11.

⁽⁵⁾ ΕΕ C 372 της 20.12.2011, σ. 36.

⁽⁶⁾ 17229/11 + ADD 1, 2 και 3.

⁽⁷⁾ SN 5/12.

εν αμφιβάλλω τη δημόσια και ιδιωτική επένδυση στην εκπαίδευση και κατάρτιση τους, πράγμα που αποτελεί απώλεια για την κοινωνία στο σύνολό της. Αυτό ισχύει όλως ιδιαιτέρως στα πλαίσια της δημογραφικής γήρανσης, εξ αιτίας της οποίας ασκείται ακόμα μεγαλύτερη πίεση στους ολοένα και λιγότερους νέους της Ευρώπης να ενταχθούν γρήγορα και ουσιαστικά στην αγορά εργασίας.

- Η θέσπιση κριτηρίου αξιολόγησης ⁽¹⁾ για το ποσοστό των απασχολούμενων αποφοίτων ⁽²⁾ το οποίο να εστιάζει στη μετάβαση από την εκπαίδευση και την κατάρτιση στην αγορά εργασίας, θα επιτρέψει να πραγματοποιηθούν ανταλλαγές πολιτικών στο πλαίσιο «ΕΚ 2020» σχετικά με μέτρα ενίσχυσης της ικανότητας επαγγελματικής ένταξης των αποφοίτων.

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ΤΑ ΕΞΗΣ:

- Το ποσοστό των απασχολούμενων αποφοίτων -δηλαδή το ποσοστό του απασχολούμενου πληθυσμού από 20 έως 34 ετών το οποίο αποφοίτησε 1, 2 ή 3 χρόνια πριν από το έτος αναφοράς και το οποίο δεν παρακολουθεί αυτό το διάστημα εκπαίδευση ή κατάρτιση- μειώθηκε κατά σχεδόν 4,5 ποσοστιαίες μονάδες μεταξύ του 2008 (81 %) και του 2010 (76,5 %).
- Υπάρχουν ήδη επαρκή δεδομένα που να επιτρέπουν την παρακολούθηση ικανότητας επαγγελματικής ένταξης των αποφοίτων μετά την εκπαίδευση και την κατάρτιση, χωρίς πρόσθετο διοικητικό φόρτο και κόστος για τα κράτη μέλη ή την Eurostat ⁽³⁾.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ΟΤΙ:

- Η ικανότητα επαγγελματικής ένταξης — δηλαδή ο συνδυασμός παραγόντων που επιτρέπει στα άτομα να κατευθυνθούν προς την εύρεση εργασίας ή να βρουν εργασία, να διατηρήσουν μια θέση εργασίας και να προσδεύσουν κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους — είναι μια πολυσύνθετη έννοια την οποία, εκτός από τα χαρακτηριστικά, τις δεξιότητες, τη νοοτροπία και τα κίνητρα του κάθε ατόμου, επηρεάζουν επίσης άλλοι εξωτερικοί παράγοντες, όπως οι ρυθμίσεις της αγοράς εργασίας, η δημογραφία, η διάρθρωση της οικονομίας και η γενική οικονομική κατάσταση, οι οποίοι υπερβαίνουν το πεδίο εφαρμογής της πολιτικής για την εκπαίδευση και κατάρτιση.
- Η ενίσχυση της ικανότητας επαγγελματικής ένταξης είναι ένα ζήτημα πολιτικής που απασχολεί όλες τις δημόσιες αρχές, συμπεριλαμβανομένων των αρμοδίων για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και για την απασχόληση. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έχει σημασία για τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και στο πλαίσιο της «ΕΚ 2020».

- Η στήριξη που παρέχει η εκπαίδευση και η κατάρτιση στην ικανότητα επαγγελματικής ένταξης των νέων καλύπτεται εν μέρει από τους οικείους πρωταρχικούς στόχους της Ευρώπης 2020 και τα υφιστάμενα κριτήρια αξιολόγησης «ΕΚ 2020», όπως για το τρίτοβάθμιο μορφωτικό επίπεδο, τα άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση, τη συμμετοχή των ενηλίκων στη δια βίου μάθηση και τα άτομα με χαμηλές επιδόσεις στην ανάγνωση, τα μαθηματικά και τις θετικές επιστήμες.

- Ωστόσο, η μετάβαση από την εκπαίδευση και την κατάρτιση στην απασχόληση δεν εξετάζεται ακόμη στο ισχύον πλαίσιο παρακολούθησης. Στην παρούσα φάση, η συμβολή των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ικανότητα επαγγελματικής ένταξης των αποφοίτων θα μπορούσε να συνίσταται στον επαγγελματικό προσανατολισμό και τη συμβουλευτική για θέματα σταδιοδρομίας, σε ισχυρότερους δεσμούς μεταξύ ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και επιχειρήσεων και σχετικών φορέων, σε ευθυγράμμιση των προγραμμάτων σπουδών προς τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, σε ενίσχυση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης, σε τοποθέτηση σε θέσεις εργασίας σε εταιρείες, σε πιο διαφανή πληροφόρηση για τα μαθησιακά αποτελέσματα και σε πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης που ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες της αγοράς εργασίας σε δεξιότητες και με την ενθάρρυνση όλων των νέων να συνεχίζουν τις σπουδές τους πέραν της ανώτερης γενικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Επιπλέον, θα πρέπει να δοθεί προσοχή στην ικανότητα επαγγελματικής ένταξης των νέων ανθρώπων με ειδικές ανάγκες στην αγορά εργασίας.

- Η ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού κριτηρίου αξιολόγησης για το ποσοστό των απασχολούμενων αποφοίτων θα συμβάλει στον καθορισμό πολιτικών εκπαίδευσης και κατάρτισης οι οποίες βελτιώνουν τη μετάβαση από την εκπαίδευση και την κατάρτιση στην εργασία και συμβάλλουν στην ενίσχυση της επαγγελματικής επιτυχίας των αποφοίτων. Ένα ευρωπαϊκό κριτήριο αξιολόγησης για τον υπολογισμό του ποσοστού των απασχολούμενων αποφοίτων, συνοδευόμενο από σχετική ανάλυση των ποιοτικών πτυχών, όπως η αντιστοιχία της προσφοράς γνώσεων, δεξιοτήτων και προσόντων με την εργασία που ασκήθηκε τα τρία πρώτα χρόνια μετά την αποφοίτηση, θα συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα των πολιτικών εκπαίδευσης και κατάρτισης που επικεντρώνονται στη μετάβαση από την εκπαίδευση και κατάρτιση στην εργασία. Θα ήταν χρήσιμο να παρακολουθηθεί η πρόοδος των κρατών μελών προς την κατεύθυνση της ενισχυμένης ικανότητας επαγγελματικής ένταξης των αποφοίτων, καθώς και να εντοπιστούν παραδείγματα ορθής πρακτικής και να υποστηριχθεί η ανάπτυξη πρωτοβουλιών μάθησης από ομότιμους.

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ:

λαμβάνοντας υπόψη τη διαφορετική κατάσταση στα επιμέρους κράτη μέλη,

- 1) Να θεσπίσουν μέτρα σε εθνικό επίπεδο τα οποία αποσκοπούν στην αύξηση της ικανότητας επαγγελματικής ένταξης των αποφοίτων που αποχωρούν από το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης, ενόψει της επίτευξης του ευρωπαϊκού κριτηρίου αξιολόγησης όπως περιγράφεται στο παράρτημα του παρόντος, ενώ παράλληλα προωθούν την αντιστοιχία μορφωτικού επιπέδου και απασχόλησης.

⁽¹⁾ Όπως περιγράφεται στο στρατηγικό πλαίσιο του 2009 για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης, πρόκειται για επίπεδο αναφοράς μέσω ευρωπαϊκών επιδόσεων το οποίο δεν πρέπει να θεωρείται συγκεκριμένος στόχος που πρέπει να επιτευχθεί από κάθε χώρα, αλλά συλλογικός στόχος στην επίτευξη του οποίου καλούνται να συμβάλουν τα κράτη μέλη (ΕΕ C 119, 28.5.2009, σ. 7).

⁽²⁾ Για τους σκοπούς του παρόντος κειμένου «απόφοιτος» νοείται κάθε άτομο το οποίο έχει αποχωρήσει από την εκπαίδευση και την κατάρτιση έχοντας αποκτήσει προσόντα τουλάχιστον ανώτερης δευτεροβάθμιας ή μεταδευτεροβάθμιας, μη τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδο ISCED 3 έως ISCED 4, μη περιλαμβανομένου του ISCED 3C short) ή προσόντα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα ISCED 5 και 6).

⁽³⁾ Με στόχο ένα κριτήριο αναφοράς για τη συμβολή της εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ικανότητα επαγγελματικής ένταξης: (μεθοδολογικό σημείωμα EUR 24616 EN 2011).

2) Με βάση τις διαθέσιμες πηγές και μέσα, να παρακολουθούν το ποσοστό των απασχολούμενων αποφοίτων μετά την εκπαίδευση και κατάρτιση, με στόχο την ενίσχυση της βάσης τεκμηρίωσης για την ανάπτυξη πολιτικών στη διεπαφή μεταξύ εκπαίδευσης και κατάρτισης αφενός και εργασίας αφετέρου, όπως περιγράφεται στο παράρτημα.

3) Να προωθήσουν την υλοποίηση και τη χρήση ενωσιακών προγραμμάτων, εργαλείων και πλαισίων που έχουν σχεδιαστεί για να παράσχουν υποστήριξη στην ικανότητα επαγγελματικής ένταξης, την κινητικότητα και τη δια βίου μάθηση, συμπεριλαμβανομένων των Europass, Youthpass, ΕΠΕΠ, ECTS, ECVET και EQAVET.

4) Να ενισχύσουν τη συνεργασία μεταξύ των ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και των σχετικών φορέων του επαγγελματικού κόσμου σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, με στόχο την προώθηση προγραμμάτων μαθητείας, πρακτικής άσκησης και τοποθέτησης σε θέσεις εργασίας σε εταιρείες κατά το πρώτο στάδιο μετάβασης από την εκπαίδευση και την κατάρτιση, στην αγορά εργασίας.

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

1) Να εξετάσει, ειδικότερα μέσω της ετήσιας έκθεσης παρακολούθησης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και της κοινής έκθεσης για την εφαρμογή του στρατηγικού πλαισίου «ΕΚ 2020», το βαθμό στον οποίον επιτυγχάνεται ο στόχος του ευρωπαϊκού κριτηρίου αξιολόγησης.

Η έκθεση παρακολούθησης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης θα παρέχει πληροφορίες και σχετικά με το ευρωπαϊκό κριτήριο αξιολόγησης για τα άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, παρότι η συγκεκριμένη ομάδα δεν περιλαμβάνεται στον καθορισμένο στόχο.

2) Να ενισχύσει την ευρωπαϊκή συνεργασία όσον αφορά την ανάπτυξη πολιτικών στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης για την ικανότητα επαγγελματικής ένταξης, μέσω ανάλυσης και παρακολούθησης αυτής της εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεταξύ άλλων:

— εξετάζοντας τον ειδικό αντίκτυπο των πολιτικών για την εκπαίδευση και κατάρτιση στη μετάβαση από την εκπαίδευση και την κατάρτιση στην εργασία·

— πραγματοποιώντας ποιοτική ανάλυση της πρώτης θέσης εργασίας, αντιστοιχώντας το μορφωτικό επίπεδο με το περιεχόμενο της εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αντιστοίχισης γνώσεων, δεξιοτήτων και προσόντων με την εργασία που ασκήθηκε τα τρία πρώτα χρόνια στη αγορά εργασίας.

3) Να συνεργαστεί στενά με άλλους σχετικούς διεθνείς οργανισμούς όπως η ΔΟΕ, ο ΟΟΣΑ και η UNESCO, για την ανταλλαγή αναλύσεων και τεχνογνωσίας στο ζήτημα της μετάβασης των αποφοίτων στην αγορά εργασίας.

ΚΑΙ ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

1) Να συγκεντρώνουν ποιοτικά στοιχεία και παραδείγματα ορθής πρακτικής που αποσκοπούν στη συμπλήρωση της ποσοτικής παρακολούθησης και στην ενίσχυση των βάσεων για τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής, χρησιμοποιώντας, κατά κύριο λόγο, τις υφιστάμενες πηγές, μεταξύ άλλων, το καθεστώς υποβολής εκθέσεων του στρατηγικού πλαισίου «ΕΚ2020».

2) Να εντοπίζουν παραδείγματα ορθής πρακτικής στα κράτη μέλη όσον αφορά την ομαλή μετάβαση από την εκπαίδευση και την κατάρτιση στην εργασία, συστήνοντας ομάδα εμπειρογνομόνων για την μετάβαση των αποφοίτων από την εκπαίδευση και την κατάρτιση στην αγορά εργασίας, διευκολύνοντας έτσι την επίτευξη των προτεραιοτήτων του στρατηγικού πλαισίου «ΕΚ2020». Η ομάδα θα αποτελείται από εθνικούς εμπειρογνομόνες, που θα διορίσουν τα κράτη μέλη και από εμπειρογνομόνες που θα διορίσει η Επιτροπή και οι οποίοι θα εκπροσωπούν τους οικείους κοινωνικούς εταίρους. Η ομάδα, με πλήρη σεβασμό της αρχής της επικουρικότητας, καλείται:

i) να εξετάσει τρόπους ενσωμάτωσης πρακτικότερων στοιχείων εντός του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης, όπως είναι η εφαρμοσμένη μάθηση ή το διττό εκπαιδευτικό σύστημα, ως τρόπους ενίσχυσης της ικανότητας επαγγελματικής ένταξης των αποφοίτων,

ii) να κρίνει — σε στενή συνεργασία με την Ομάδα για τους δείκτες της Επιτροπής απασχόλησης και την Μόνιμη ομάδα για τους δείκτες και τα σημεία αξιολόγησης — τους κατάλληλους δείκτες παρακολούθησης εκείνων των πολιτικών εκπαίδευσης και κατάρτισης που θα μπορούσαν να συμβάλουν στην ενίσχυση της ικανότητας επαγγελματικής ένταξης των αποφοίτων,

iii) να υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο για τα αποτελέσματα των εργασιών της ως τα τέλη του 2014, στο πλαίσιο της έκθεσης για την εφαρμογή του στρατηγικού πλαισίου «ΕΚ2020».

3) Να αναπτύξουν, σε συνεργασία με τα αρμόδια όργανα στους τομείς εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης (περιλαμβανομένης της Επιτροπής απασχόλησης), δραστηριότητες μάθησης από ομοτίμους κατά το στάδιο μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Επίπεδο αναφοράς μέσων ευρωπαϊκών επιδόσεων

(«ευρωπαϊκό κριτήριο αξιολόγησης»)

για το ποσοστό των απασχολούμενων αποφοίτων μετά την εκπαίδευση και την κατάρτιση

Ως μέσο για την παρακολούθηση της προόδου και τον εντοπισμό των προκλήσεων, καθώς και για τη διευκόλυνση της τεκμηριωμένης χάραξης πολιτικής, τα κράτη μέλη συμφώνησαν το 2009 ότι τα επίπεδα αναφοράς των μέσων ευρωπαϊκών επιδόσεων («ευρωπαϊκά κριτήρια αξιολόγησης») θα πρέπει να υποστηρίζουν τους στόχους που περιγράφονται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου που ενέκριναν στις 12 Μαΐου 2009 τα σχετικά με στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στην εκπαίδευση και κατάρτιση ⁽¹⁾. Κατά τον ίδιο χρόνο συμφωνήθηκαν πέντε ευρωπαϊκά κριτήρια αξιολόγησης και υποβλήθηκε αίτημα προς την Επιτροπή να υποβάλει προτάσεις για επιπλέον κριτήρια, συμπεριλαμβανομένου ενός στον τομέα της ικανότητας επαγγελματικής ένταξης.

Αφού εξέτασαν τις προτάσεις που περιλαμβάνει το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής της 24ης Μαΐου 2011 ⁽²⁾, τα κράτη μέλη συμφωνούν πλέον και ως προς το ακόλουθο κριτήριο αξιολόγησης αναφορικά με το ποσοστό των απασχολούμενων αποφοίτων μετά την εκπαίδευση και την κατάρτιση. Το κριτήριο αξιολόγησης συμπληρώνει τα κριτήρια που είχαν ήδη εγκριθεί τον Μάιο του 2009 και το κριτήριο για τη μαθησιακή κινητικότητα που ενέκρινε το Συμβούλιο το Νοέμβριο του 2011 ⁽³⁾. Ως τέτοιο, θα πρέπει να βασίζεται αποκλειστικά σε υπάρχοντα, συγκρίσιμα δεδομένα. Θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη το διαφορετικό σημείο εκκίνησης για κάθε κράτος μέλος καθώς και τις ποικίλες δυνατότητες που αυτά έχουν για τη βελτίωση της επίδοσης μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Δεν θα πρέπει να θεωρείται συγκεκριμένος στόχος που οφείλουν να επιτύχουν οι μεμονωμένες χώρες μέχρι το 2020. Αντίθετα, τα κράτη μέλη καλούνται να εξετάσουν, βάσει εθνικών προτεραιοτήτων και λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβαλλόμενες οικονομικές περιστάσεις, πώς και σε ποιον βαθμό μπορούν να συμβάλουν, μέσω εθνικών δράσεων, στη συλλογική επίτευξη του ευρωπαϊκού κριτηρίου αξιολόγησης στον τομέα που περιγράφεται παρακάτω.

Κριτήριο αξιολόγησης για το ποσοστό των απασχολούμενων αποφοίτων μετά την εκπαίδευση και την κατάρτιση

Η ικανότητα επαγγελματικής ένταξης - δηλαδή ο συνδυασμός παραγόντων που επιτρέπει στα άτομα να κατευθυνθούν προς την εύρεση εργασίας ή να βρουν εργασία, να διατηρήσουν μια θέση εργασίας και να προοδεύσουν κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους - είναι μια πολυσύνθετη έννοια την οποία, εκτός από τα χαρακτηριστικά, τις δεξιότητες, τη νοοτροπία και τα κίνητρα του κάθε ατόμου, επίσης επηρεάζουν άλλοι εξωτερικοί παράγοντες, όπως οι ρυθμίσεις της αγοράς εργασίας, η δημογραφία, η διάρθρωση της οικονομίας και η γενική οικονομική κατάσταση, οι οποίοι υπερβαίνουν το πεδίο εφαρμογής της πολιτικής για την εκπαίδευση και κατάρτιση.

Σε αυτό το πλαίσιο, και με στόχο την ανάδειξη της σημασίας των πολιτικών εκπαίδευσης και κατάρτισης στην ενίσχυση της επαγγελματικής επιτυχίας και της ικανότητας επαγγελματικής ένταξης των αποφοίτων ⁽⁴⁾ οι οποίοι δεν ακολουθούν επί του παρόντος περαιτέρω δραστηριότητα εκπαίδευσης και κατάρτισης, τα κράτη μέλη συμφωνούν ως προς το ακόλουθο κριτήριο αξιολόγησης:

Μέχρι το 2020, το ποσοστό των απασχολούμενων αποφοίτων ⁽⁵⁾ (ηλικίας 20-34 ετών) ⁽⁶⁾ που θα έχουν ολοκληρώσει την εκπαίδευση και την κατάρτιση το πολύ τρία έτη νωρίτερα από το έτος αναφοράς πρέπει να είναι τουλάχιστον 82 % (έναντι 76,5 % το 2010) ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ ΕΕ C 119 της 28.5.2009, σ. 7.

⁽²⁾ Έγγρ. 10697/11.

⁽³⁾ ΕΕ C 372 της 20.12.2011, σ. 31.

⁽⁴⁾ Για τους σκοπούς του παρόντος κειμένου «απόφοιτος» νοείται κάθε άτομο ηλικίας 20-34 το οποίο έχει αποχωρήσει από την εκπαίδευση και κατάρτιση έχοντας αποκτήσει προσόντα τουλάχιστον ανώτερης δευτεροβάθμιας ή μεταδευτεροβάθμιας μη τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδο ταξινόμησης ISCED 3 έως ISCED 4, μη περιλαμβανομένου του ISCED 3C short) ή προσόντα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (επίπεδα ISCED 5 και 6).

⁽⁵⁾ Η διεθνής πρότυπη ταξινόμηση της εκπαίδευσης (ISCED) του 1997 κατατάσσει τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε 7 ευρέα επίπεδα, όπου το ISCED 0-2 και το «3C short» καλύπτουν τον κατώτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Κατά την εκτίμηση των κατάλληλων επιπέδων για το στόχο του 2020, εξετάζονται μόνο δύο επίπεδα αποφοίτων, ήτοι οι απόφοιτοι ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 3C «long» έως 4) και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5-6). Όσοι αποφοιτούν από ανώτερη γενική δευτεροβάθμια εκπαίδευση (ISCED 3A) θα πρέπει να ενθαρρύνονται να συμμετέχουν σε περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση. Η ομάδα των αποφοίτων με επίπεδο εκπαίδευσης κατώτερο της ανώτερης δευτεροβάθμιας (ISCED 0-2 και ISCED 3C short) εξαιρέθηκε από την εκτίμηση λόγω του μικρού μεγέθους του δείγματος (στην ηλικιακή ομάδα 20-34 λίγα άτομα είναι αυτά που πρόσφατα εγκατέλειψαν το σχολείο με εκπαίδευση κάτω της ανώτερης δευτεροβάθμιας) και λόγω του γεγονότος ότι, ήδη το 2003, τα κράτη μέλη συμφώνησαν να μειώσουν το ποσοστό όσων εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση κάτω από το 10 % του συνόλου των ατόμων ηλικίας 18-24 ετών (στόχος που επιβεβαιώθηκε από τη στρατηγική «Ευρώπη 2020»).

⁽⁶⁾ Το χαμηλότερο όριο των 20 ετών επιλέχθηκε ώστε να ευθυγραμμίζεται με τη νέα ηλικιακή ομάδα που καθορίστηκε με τον πρωταρχικό στόχο του ποσοστού απασχόλησης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» (ήτοι 20-64). Δεδομένου ότι σε ολόκληρη την Ευρώπη η πλειοψηφία των μαθητών ολοκληρώνει την ανώτερη δευτεροβάθμια (ISCED 3, πλην της ISCED 3C short) και την μεταδευτεροβάθμια, μη τριτοβάθμια εκπαίδευση (ISCED 4) μεταξύ των 18 και 20 ετών, το χαμηλότερο αυτό ηλικιακό όριο αναμένεται να επιτρέπει την ανάλυση της ικανότητας επαγγελματικής ένταξης της ηλικιακής αυτής ομάδας 1, 2 και 3 έτη μετά την αποφοίτηση. Το ανώτερο όριο των 34 ετών επελέγη εξάλλου σε αντιστοιχία με το ισχύον κριτήριο αναφοράς για το μορφωτικό επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που μετράται στην ηλικιακή ομάδα των 30-34 ετών. Και πάλι, αυτό το ανώτερο όριο πρέπει, ως εκ τούτου, να εξασφαλίζει βέλτιστη κάλυψη των νέων αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ISCED 5-6).

⁽⁷⁾ Μετρούμενο ως ποσοστό επί του απασχολούμενου πληθυσμού ηλικίας 20-34 ετών που αποφοίτησε 1, 2 ή 3 έτη νωρίτερα και δεν παρακολουθεί αυτό το διάστημα εκπαίδευση ή κατάρτιση. Τα άτομα που ασχολούνται στο παρόν διάστημα με οποιαδήποτε μορφή εκπαίδευσης ή κατάρτισης εξαιρούνται προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι η ικανότητα επαγγελματικής ένταξης αυτής της ηλικιακής ομάδας δεν μπορεί να αλλάξει από το γεγονός ότι το άτομο ασχολείται αυτήν την περίοδο με ενημέρωση/αναβάθμιση των δεξιοτήτων του. Με δεδομένη την έλλειψη διαχρονικών δεδομένων για να μετρηθεί επακριβώς η ροή των αποφοίτων στην απασχόληση, χρησιμοποιείται ο μέσος όρος των τριών ολοκληρωμένων ετών μετά την αποφοίτηση. Η προσέγγιση αυτή βοηθά να αμβλυνθεί ο πιθανός αντίκτυπος των μικρών χρονικών περιόδων ανεργίας που είναι κοινές στα πρώτα έτη της απασχόλησης.

Το επιδιωκόμενο επίπεδο αναφέρεται σε μέσον όρο της ΕΕ και δεν αποτελεί εθνικό στόχο για τα μεμονωμένα κράτη μέλη.

Το κριτήριο αξιολόγησης θα επιτρέπει την κατανομή σύμφωνα με ειδικές υποομάδες πληθυσμού. Θα πρέπει ειδικότερα να υπάρχει ανάλυση στοιχείων βάσει των επιπέδων ISCED ⁽¹⁾, του εκπαιδευτικού προσανατολισμού και του τομέα εκπαίδευσης και κατάρτισης, που θα επέτρεπε, παραδείγματος χάριν, να γίνεται διάκριση μεταξύ των επιδόσεων των αποφοίτων της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης οι οποίοι προέρχονται από τη γενική εκπαίδευση ή από επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και μεταξύ των επιδόσεων των αποφοίτων υψηλότερου εκπαιδευτικού επιπέδου ανάλογα με τον τομέα της εκπαίδευσης ή κατάρτισης.

Επιπλέον, θα πρέπει να αναληφθεί μια ανάλυση του βαθμού αντιστοίχισης των τομέων και επιπέδων εκπαίδευσης και κατάρτισης με το είδος της εργασίας των αποφοίτων κατά τα πρώτα χρόνια απασχόλησής τους, βάσει του μετρούμενου με την ISCED μορφωτικού επιπέδου.

Το ως άνω κριτήριο αξιολόγησης θα εξετασθεί και αξιολογηθεί από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή ως μέρος της κοινής έκθεσης «ΕΚ 2020» το 2014, προκειμένου να αποφασισθεί εάν πρέπει να επανεξετασθούν οι δείκτες.

⁽¹⁾ Όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, η ισχύουσα διεθνής πρότυπη ταξινόμηση της εκπαίδευσης (ISCED) του 1997 κατατάσσει τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε 7 ευρέα επίπεδα, από 0 έως 6. Η ISCED 2011 θα εφαρμοστεί το 2014 με 9 επίπεδα σε όλες τις πηγές εκπαιδευτικών δεδομένων της ΕΕ. Αυτό συνεπάγεται ότι η τριτοβάθμια εκπαίδευση θα αναλύεται περαιτέρω διαφοροποιούμενη μεταξύ του βασικού πτυχίου, του μάστερ και του διδακτορικού (Bachelor, Master και Doctorates) επιπέδου και ότι θα προσδιορίζονται καλύτερα τα όρια μεταξύ της κατώτερης και ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.